

Anonimizuota versija

Vertimas

C-221/19 - 1

Byla C-221/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. kovo 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sąd Okręgowy w Gdańsku (Lenkija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. vasario 15 d.

Baudžiamoji byla prieš:

AV

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

1. Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsniu Europos Sąjungos Teisingumo Teismui teikiami šie prejudiciniai klausimai:
  - a) Ar 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsizvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose 3 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodoma, kad *[a]tsizvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotstavimas [pakeitimas], panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje, turėtų būti aiškinama taip, kad pakeitimu pagal šią nuostatą laikomas ne tik bausmės, paskirtos vienoje Europos Sąjungos valstybėje priimtu nuosprendžiu, įtraukimas į bendrą nuosprendį, bet ir tokios bausmės, kuri pagal bendrą nuosprendį buvo perimta vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje kartu su toje valstybėje priimtu nuosprendžiu, įtraukimas į bendrą nuosprendį?*

- b) Ar atsižvelgiant į 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje, nuostatas dėl egzekvatūros procedūros taisyklių, apibrėžtų [jo] 8 straipsnio 2–4 dalyse, taip pat atsižvelgiant į 19 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose nurodoma, kad *[a]mnestiją arba malonę gali suteikti išduodančioji valstybė ir vykdančioji valstybė* (1 dalis) ir *tik išduodančioji valstybė gali priimti sprendimus dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį, kurio skiriama pagal šį pamatinį sprendimą vykdoma bausmė* (2 dalis), ir 17 straipsnio 1 dalies [pirma] sakinį, kuriame teigiama, kad bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė, galima priimti bendrą nuosprendį, į kurį būtų įtrauktos bausmės, paskirtos Europos Sąjungos valstybėje priimtu nuosprendžiu, pagal bendro nuosprendžio procedūrą perimtu vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje kartu su tokioje valstybėje priimtu nuosprendžiu?

PAGRINDIMAS

I. Teisinis pagrindas

1. Europos Sąjungos teisė:

- a) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nuostatos <...>;
- b) **(orig. p. 2)** 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose (OL L 220, 2008 8 15, p. 32);
- c) 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje (OL L 327, 2008 12 5, p. 27).

2. Nacionalinė teisė:

- a) **Kodeks karny (Baudžiamasis kodeksas) 85 straipsnio 4 dalis**, kurioje numatyta, kad *į subendrintą bausmę neįtraukiamos bausmės, paskirtos nuosprendžiais, nurodytais Baudžiamojo kodekso 114a straipsnyje*;
- b) **Baudžiamojo kodekso 114a straipsnis**, kuriame nustatyta:

1. Apkaltinamuoju nuosprendžiu taip pat laikomas įsiteisėjęs apkaltinamasis sprendimas dėl nusikalstamos veikos, kurį priėmė Europos Sąjungos valstybėje narėje jurisdikciją baudžiamosiose bylose turintis teismas, nebent

pagal Lenkijos baudžiamąją teisę tokia veika nėra nusikaltimas, veikos vykdytojas nėra baudžiamas arba paskirta bausmė nenumatyta Lenkijos baudžiamojoje teisėje.

2. Jei teismas priima 1 dalyje nurodytą apkaltinamąjį nuosprendį, kai:

1) taikomas naujas baudžiamasis įstatymas, įsigaliojęs po apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo,

2) teistumas panaikinamas,

taikoma apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo vietoje galiojanti teisė. 108 straipsnis netaikomas.

3. 1 dalis netaikoma, jei informacija, gauta iš teistumų registro arba Europos Sąjungos valstybės narės teismo, nėra pakankama, kad būtų galima patvirtinti nuteisimą arba valstybėje, kurioje buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, atleidžiama nuo paskirtos bausmės.

II. Faktinės bylos aplinkybės ir procesas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiame teisme

2018 m. liepos 31 d. *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdanskos apygardos teismas) gavo nuteistojo AV gynėjo prašymą priimti bendrą nuosprendį jo byloje.

Remiantis nuteistojo teistumų kortele, bylų medžiaga ir nuosprendžių kopijomis, pridėtomis prie šios bylos, jis buvo nuteistas iš viso keturiais atskirais nuosprendžiais, iš kurių trys:

– 1998 m. spalio 23 d. *Sąd Rejonowy w Wejherowie* (Veiherovo apylinkės teismas) nuosprendis <...>;

– 2010 m. vasario 24 d. Gdanskos apygardos teismo nuosprendis <...>;

– 2011 m. lapkričio 23 d. *Sąd Rejonowy w Gdyni* (Gdynės apylinkės teismas) nuosprendis,

(orig. p. 3) yra priimti Lenkijos teismų, o vieną 2017 m. vasario 15 d. priėmė Vokietijos teismas – *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas).

Procese dėl bendro nuosprendžio nustatyta, kad 2017 m. vasario 15 d. Liuneburgo apygardos teismo nuosprendis <...> 2018 m. sausio 12 d. <...> Gdanskos apygardos teismo nutartimi buvo perimtas vykdyti Lenkijoje. Nutartyje buvo nurodyta teisinė nusikalstamų veikų kvalifikacija pagal Lenkijos teisę ir nustatyta, kad vykdytina subendrinta laisvės atėmimo bausmė yra penkeri metai ir trys mėnesiai; šios bausmės dydis atitinka bausmę, paskirtą Liuneburgo apygardos teismo nuosprendžiu.

Šiuo metu *vykdytinos* šios bausmės:

– Gdansko apygardos teismo paskirta bausmė <...>, kurią nuteistasis turi atlikti nuo 2021 m. lapkričio 29 d. iki 2030 m. kovo 30 d.,

– remiantis [2018 m. sausio 12 d.] nutartimi perimta vykdyti 2017 m. vasario 15 d. Liuneburgo apygardos teismo paskirta bausmė, kurią nuteistasis atlieka nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. lapkričio 29 d.

Prašyme priimti bendrą nuosprendį nuteistojo gynėjas nurodė, jog atsižvelgiant į tai, kad pirmiau minėtas Vokietijos teismo nuosprendis buvo perduotas vykdyti Lenkijoje, atsiranda sąlygos priimti bendrą nuosprendį, apimantį pirmiau minėtą bausmę, ir toks nuosprendis turėtų būti priimtas taikant visiško bausmių apėmimo principą.

Surinkus įrodymus, 2018 m. lapkričio 5 d. nutartimi buvo numatytas 2018 m. gruodžio 10 d. teismo posėdis dėl bendro nuosprendžio priėmimo. Į šį teismo posėdį neatvyko prokuroras. Be to, gynyba pateikė prašymą atidėti teismo posėdį, kad būtų galima nustatyti, kur buvo gautas nuteistojo asmens prašymas leisti įskaityti į subendrintą bausmę visą kardomojo kalinimo Lenkijoje ir Vokietijoje laikotarpį. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, teismas atidėjo posėdį iki 2019 m. sausio 10 dienos. 2019 m. sausio 10 d. teismo posėdyje gynyba pateikė prašymą įtraukti įrodymą iš bylos IV K 228/13 dokumentų atsižvelgiant į tai, kad nurodytoje byloje į bendrą nuosprendį buvo įtrauktas Vokietijos teismo nuosprendis, perduotas vykdyti Lenkijoje.

Teismas pridėjo pirmiau minėtus dokumentus kaip įrodymus. Iš šių dokumentų matyti, kad 2014 m. sausio 29 d. nuosprendžiu, priimtu byloje IV K 228/13, Gdansko apygardos teismas subendrina 2012 m. kovo 13 d. *Landgericht Göttingen* (Getingeno apygardos teismas) nuosprendžiu nuteistajam Z. K. skirtą laisvės atėmimo bausmę, perduotą vykdyti Lenkijoje, ir Lenkijos teismo nuosprendžiu skirtą bausmę.

Nuteistojo gynėjas apskundė šį nuosprendį. 2014 m. gegužės 7 d. posėdyje *Sąd Apelacyjny w Gdańsku* (Gdansko apeliacinis teismas), vadovaudamasis *Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym* (Konstitucinio Teismo įstatymas) 3 straipsniu, kreipėsi į *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) su teisiniu klausimu, ar Baudžiamojo kodekso 92a straipsnis, pagal kurį draudžiama įtraukti į bendrą nuosprendį kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, neprieštaruoja Lenkijos Respublikos Konstitucijos 32 straipsniui (**orig. p. 4**) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 straipsniui. Atsižvelgiant į Baudžiamojo kodekso pataisą, šis klausimas buvo pakeistas 2015 m. liepos 29 d. nutartimi.

2016 m. lapkričio 23 d. nutartimi apeliacinis teismas nusprendė palikti nenagrinėtą nuteistojo gynėjo apeliacinį skundą, atsižvelgdamas į tai, kad nuteistojo sutikimu gynėjas atsiėmė skundą. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, 2016 m. gruodžio 15 d.

nutartimi Konstitucinis Teismas nutraukė bylos nagrinėjimą, nes toje proceso stadijoje nebebuvo tenkinamas aktualumo reikalavimas.

Tai reiškia, kad nuosprendis byloje IV K 228/13 yra galutinis ir viena iš juo skirtų subendrintų bausmių yra laisvės atėmimo bausmė, kuri apima perduotu vykdyti Lenkijoje Vokietijos Getingeno apygardos teismo nuosprendžiu skirtą bausmę.

2019 m. sausio 10 d. posėdyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas atidėjo nuosprendžio priėmimą iki 2019 m. sausio 14 d. ir atnaujino bylos nagrinėjimą, siekdamas apsvarstyti galimybę pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

III. Dėl prejudicinio klausimo priimtinum

<...>

IV. (orig. p. 5) Prejudicinis klausimas

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad nacionaliniame teisme nagrinėjamoje byloje svarstomo klausimo esmė yra tinkamas Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, įtvirtintų abiejuose pirmiau minėtuose pamatiniuose sprendimuose, išaiškinimas; kyla klausimas, ar šių nuostatų, visų pirma nurodytųjų prejudiciniame klausime, turinys iš esmės draudžia sujungti į bendrą nuosprendį vienoje Europos Sąjungos valstybėje paskirtas ir perduotas vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje bausmes ir bausmes, paskirtas toje valstybėje, kurioje nuteistasis atlieka pagal bendrą nuosprendį perimtą vykdyti bausmę. Šis klausimas nėra aiškus ir dar nebuvo nagrinėjamas Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.

Lenkijos baudžiamojo kodekso 85 straipsnio 4 dalyje apibrėžiama neigiama bausmių subendrinimo prielaida, nurodant, kad subendrinta bausmė neapima bausmių, paskirtų Baudžiamojo kodekso 114a straipsnyje numatytais nuosprendžiais, tai yra įsiteisėjusiais apkaltinamaisiais nuosprendžiais dėl nusikalstamų veikų, kuriuos priėmė jurisdikciją baudžiamosiose bylose turintis Europos Sąjungos valstybės narės teismas.

Nurodyta teisės norma atitinka reglamentavimą, kuris iki pakeitimų buvo numatytas 92a straipsnyje, kurio funkciją vėliau perėmė Baudžiamojo kodekso 85 straipsnio 4 dalis.

Baudžiamojo kodekso 92a straipsnis buvo įtrauktas į Lenkijos teisinę sistemą priėmus 2011 m. sausio 20 d. įstatymą ir įsigaliojo 2011 m. gegužės 8 d. Šiuo įstatymu į Lenkijos Respublikos teisę perkeltas <...> Pamatinis sprendimas 2008/675 <...>.

Įstatymo projekto pagrindimas rodo, kad jo tikslas buvo sudaryti sąlygas Lenkijos teismams baudžiamajame procese atsižvelgti į Europos Sąjungos valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kaltinamojo įvykdytos nusikalstamos veikosa.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (2015 m. vasario 20 d. Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas Baudžiamasis kodeksas ir kai kurie kiti įstatymai) <...> Baudžiamojo kodekso 92–93 straipsniai buvo panaikinti (2015 m. vasario 20 d. įstatymo 1 straipsnio 54 dalis). To įstatymo 1 straipsnio 46 dalyje buvo nustatytos naujos subendrintos bausmės skyrimo taisyklės, performuluojant Baudžiamojo kodekso 85 straipsnį ir jo 4 dalyje numatant, kad bendrieji apkaltinamieji nuosprendžiai neapima bausmių, nurodytų Baudžiamojo kodekso 114a straipsnyje. Taigi vis dar galioja draudimas priimti bendrą nuosprendį, apimantį Lenkijoje ir kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje paskelbtus apkaltinamuosius nuosprendžius.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, visų pirma svarbu nuspręsti, kaip turėtų būti aiškinama <...> Pamatinio sprendimo 2008/675 <...> 3 straipsnio 3 dalis, kiek tai susiję su galimybe priimti bendrą nuosprendį, kuris apimtų bausmę, perduotą vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje, ir bausmę, paskirtą vykdančiojoje valstybėje pagal bendrą nuosprendį.

(orig. p. 6) Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas *neabejoja, kad atsižvelgimas į <...> Pamatiniame sprendime 2008/675 <...> nurodytus nuosprendžius nėra jų pakeitimas, panaikinimas ar peržiūrėjimas*, kaip tai suprantama pagal šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalį, nes nė viena Europos Sąjungos valstybė neturi teisės kištis į kitoje Europos Sąjungos valstybėje priimtą nuosprendį.

Tai taip pat matyti iš <...> Pamatinio sprendimo 2008/675 <...> 14 konstatuojamosios dalies, kurioje numatyta, kad teismo sprendimo ar jo vykdymo pakeitimas apima, *inter alia*, situacijas, kai pagal antros valstybės narės nacionalinę teisę ankstesniu nuosprendžiu paskirta bausmė apėmimo ar sudėjimo būdu turi būti subendrinta su kita bausme ir ši subendrinta bausmė tada turi būti faktiškai vykdoma, jeigu pirmas nuosprendis dar neįvykdytas arba jo vykdymas neperduotas antrai valstybei narėi. Šioje konstatuojamojoje dalyje bausmės vykdymas aiškiai atskiriamas nuo jos skyrimo (konkrečioje valstybėje narėje), kuris visuomet priklauso nuosprendį priėmusios valstybės kompetencijai.

Tačiau pagrindinėje byloje iškelta problema yra kitokio pobūdžio. Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtas nuosprendis po *egzekvatūros* procedūros nebėra <...> tik nuosprendis, priimtas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje; jis tampa visų procesinių ir vykdomųjų sprendimų, kuriuos vykdančiosios valstybės teismai turi teisę ir yra įpareigoti priimti, pagrindu. Būtent šis klausimas kelia abejonių dėl bendro nuosprendžio priėmimo proceso, nes perėmus bausmę vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje susidaro nauja faktinė situacija – pats perėmimas lemia, kad perimtas vykdyti nuosprendis tampa

nacionalinės teisės sistemos dalimi ir turėtų būti vykdomas pagal jos taisykles, kaip aiškiai nurodyta <...> Pamatinio sprendimo 2008/909 <...> 17 straipsnio 1 dalyje.

Todėl kyla klausimas, ar <...> Pamatinio sprendimo 2008/675 <...> 3 straipsnio 3 dalis taikoma tik nuosprendžiams, kurie buvo paskelbti ir vykdomi vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, tačiau niekada nebuvo perduoti vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ir į juos privaloma *atsižvelgti*, kaip nustatyta pirmiau minėtame pamatiniame sprendime, arba ar ji taip pat taikoma nuosprendžiams, kurie buvo perduoti vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

<...> Pamatiniame sprendime 2008/909 <...> (**orig. p. 7**) numatytas platus procedūrinis apkaltinamojo nuosprendžio, kuriuo skiriama laisvės atėmimo bausmė, perdavimo vykdyti mechanizmas.

Pagal šio sprendimo 17 straipsnio 1 dalies nuostatas bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė, o tai reiškia, kad jeigu vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje paskelbtas nuosprendis buvo perduotas vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jis vykdomas pagal tos kitos valstybės teisę ir taip tam tikra prasme vykdymo atžvilgiu faktiškai tampa nuosprendžiu, kuriam taikoma tokios valstybės teisė. Taigi jurisdikcijos klausimas vis dar priklauso nuosprendį priėmusiai valstybei (tai atitinka <...> Pamatinio sprendimo 2008/675 <...> 3 straipsnio 3 dalies nuostatas), tačiau vykdymo klausimas visiškai perduodamas valstybei, kurioje turi būti vykdoma bausmė.

<...> Pamatinio sprendimo 2008/909 <...> 8 straipsnio 2–4 dalyse pateiktos *egzekvatūros* procedūros taisyklės, iš kurių matyti, kad, nors iš esmės bet koks kišimasis į perduotą vykdyti bausmę yra nepriimtinas, vis dėlto neatitikties atveju įmanomas bausmės mažinimas iki didžiausio nacionalinėje sistemoje numatyto dydžio arba bausmės rūšies pritaikymas.

Todėl kyla klausimas, ar bausmės dydžio (ar jos rūšies) keitimas pagal *egzekvatūros* procedūrą iš esmės nėra panašus į pakeitimą per bendro nuosprendžio paskelbimo procesą, kurio metu *de facto* taip pat gali būti keičiamas tik bausmės dydis.

Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo, [pamatinio] sprendimo [2008/909] 8 straipsnio 2–4 dalių nuostatose galima išvelgti tam tikrą panašumą į bendrą nuosprendį, kuriuo keičiamas tik bausmės dydis, o ne atskirų apkaltinamųjų nuosprendžių esmė. Bendras nuosprendis negali būti laikomas daug didesniu įsikišimu į perduotą vykdyti nuosprendį, nes juo keičiamas tik bausmės dydis.

Atrodo, kad galimybė priimti bendrą nuosprendį tokioje situacijoje turėtų būti natūrali bausmės perdavimo vykdyti pasekmė. Kadangi tokia bausmė tampa nacionalinės teisės sistemos dalimi, nėra racionalių prielaidų, kurios galėtų pateisinti, kad ši perimta vykdyti ir pritaikyta prie nacionalinių bausmių vykdymą

reglamentuojančių teisės aktų bausmė negali būti sujungta su kita bausme (bausmėmis), atliekama (-omis) vykdymo valstybėje. Tokie veiksmai reikštų tam tikrą abipusio teismo sprendimų pripažinimo principo nesilaikymą, ypač todėl, kad, atsižvelgiant į bendro nuosprendžio pobūdį, jo paskelbimas yra tikslingas, nes toks nuosprendis yra apibendrintas nusikaltimo vykdytojo nusikalstamos veikos vertinimas ir bausmės perdavimo vykdyti atveju nėra pagrįstų argumentų neįtraukti į tokį vertinimą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje jo padarytų nusikalstamų veikų.

(orig. p. 8) Pagal abipusio teismo sprendimų pripažinimo principą užsienio teismo nuosprendis turėtų būti vertinamas kaip nacionalinio teismo nuosprendis, taigi atrodo, kad bendro nuosprendžio paskelbimas tuo atveju, kai bausmė buvo perimta vykdyti ir yra vykdoma pagal vykdančiojoje valstybėje galiojančius teisės aktus, reikštų visišką šio principo laikymąsi ir bendros teisingumo erdvės kūrimą.

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į <...> Pamatinio sprendimo 2008/909 <....> 19 straipsnį, kuriame nustatyta, kad tik nuosprendį paskelbusi valstybė gali priimti sprendimą dėl prašymo peržiūrėti teismo nuosprendį, o tai yra pagrįsta ir atitinka <...> Pamatinio sprendimo 2008/675 <...> 3 straipsnio 3 dalį, tačiau iš to straipsnio 1 dalies matyti, kad sprendimą dėl amnestijos ar malonės skyrimo gali priimti ir išduodančioji, ir vykdančioji valstybė. Taigi ši nuostata suteikia plačius įgaliojimus vykdančiajai valstybei ir, atrodo, neginčijama, kad šie abu sprendimai (amnestija ir malonė) bausmės atžvilgiu gali būti daug platesnio masto teismo apkaltinamojo nuosprendžio pakeitimai nei bendrasis nuosprendis, ir *de facto* panašiai kaip bendro nuosprendžio priėmimas vykdomi po to, kai apkaltinamasis nuosprendis įsiteisėja.

Atsižvelgiant į patį bendro nuosprendžio institutą, reikia pažymėti, kad jis yra specifinis ir balansuoja tarp jurisdikcijos dėl bylos esmės ir vykdomosios jurisdikcijos. Bendro nuosprendžio priėmimo klausimas nagrinėjamas jau įsiteisėjus nuosprendžiams, kurie nagrinėjami atsižvelgiant į galimybę subendrinti jais paskirtas bausmes.

Bendro nuosprendžio institutas egzistuoja ne tik Lenkijos teisėje. Europos Sąjungoje yra ir kitų valstybių, kurios numatė jį savo teisinėse sistemose. Jis, be kita ko, taikomas Italijoje (*continuazione in esecuzione*) ir Vokietijoje; pastarojoje bendras nuosprendis (*Gesamtstrafenurteil*) yra reglamentuotas Vokietijos baudžiamojo kodekso (*Strafgesetzbuch*) 53–55 straipsniuose. Bendro nuosprendžio institutas taip pat nagrinėtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, pvz., 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendime *Zdziaszek*, C-271/17 PPU.

Bendro nuosprendžio tikslas yra tam tikra teisinio atsako į padarytus nusikaltimus, už kurių vykdymą asmuo galėtų būti teisiamas viename teismo procese, korekcija. Todėl jis gali būti taikomas siekiant racionalizuoti bausmę. Bendro nuosprendžio, į kurį būtų įtraukta perimta vykdyti bausmė, priėmimas ne tik nekenkia proceso dėl bendro nuosprendžio priėmimo tikslui, bet priešingai – jam padeda. Taip pat

reikėtų nepamiršti, kad atsiradus prielaidoms, leidžiančioms skirti subendrintą bausmę, bendro nuosprendžio priėmimas yra privalomas.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, subendrinta bausmė taip pat nėra kišimasis į individualų nuosprendį, nes ja nepanaikinama jo esmė ir pripažįstami pagrindiniai jo elementai, tai yra kaltės ir nusikalstamą veiką padariusio asmens nustatymas. Pagrindinis jos tikslas yra užkirsti kelią nusikaltimą įvykdžiusiam asmeniui grįžti prie (**orig. p. 9**) nusikalstamos veikos. Ji turėtų užtikrinti veiksmingą atsaką, apimantį visą nusikaltimo vykdytojo nusikalstamą veiką. Jos skyrimas paprastai suvokiamas kaip techninio pobūdžio veiksmas ir nepritraukia tokio socialinio dėmesio kaip apkaltinamojo nuosprendžio paskelbimas dėl konkretaus nusikaltimo.

Atsižvelgiant į būtent tokį jos pobūdį, Europos Sąjungos valstybėse narėse paskirtų bausmių, perduotų vykdyti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ir toje kitoje valstybėje paskirtų bausmių subendrinimas pagal bendrą nuosprendį suteikia galimybę įvertinti visas nuteistojo nusikalstamas veikas ir jas apibendrinti, o tai yra pageidautinas veiksmas. Tai neabejotinai nebūtų bendros teisingumo erdvės deformacija, priešingai – prisidėtų prie abipusio pasitikėjimo ir bendros teisingumo erdvės Europos Sąjungos lygmeniu stiprinimo. Kaip jau minėta, perimtas vykdyti nuosprendis tampa vykdančiosios valstybės vykdomosios sistemos dalimi ir jam visa apimtimi taikomi tokios valstybės teisės aktai.

Apibendrinant reikėtų pažymėti, jog Europos Sąjungos sutarties <...> 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės numato teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, galimybė sujungti į bendrą nuosprendį skirtingose Europos Sąjungos valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius tuo atveju, jei jie perimami vykdyti kitoje valstybėje kartu su nacionaliniais nuosprendžiais pagal bendrą nuosprendį, taip pat yra veiksmingos teisinės apsaugos priemonė. Visgi veiksminga apsaugos priemonė turėtų užtikrinti vienodą požiūrį į piliečius analogiškoje situacijoje Europos Sąjungos lygmeniu. Kadangi perimtas vykdyti nuosprendis tampa vykdančiosios valstybės teisinės tvarkos dalimi, kaip ir nacionalinio teismo nuosprendis, bendro nuosprendžio priėmimo galimybės nebuvimas tokioje situacijoje reiškia, kad piliečio, kuris buvo du kartus (ar daugiau) nuteistas vienoje valstybėje, padėtis yra geresnė nei piliečio, kuris buvo nuteistas skirtingose Europos Sąjungos valstybėse, tačiau abi (ar daugiau) jo bausmės yra vykdomos vienoje valstybėje.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, ankstesnėje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje neatsakoma į nagrinėjamoje byloje iškeltus klausimus. O prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytų ES antrinės teisės nuostatų tinkamas išaiškinimas yra esminis sprendžiant nacionaliniame teisme nagrinėjamą bylą.

<...>

DARBINIS VERTIMAS